

Zjevení v Galileji

Převod materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
49

Téma

Pozvání ze tmy do světla (podobně jako cesta do Emauz)

Cíle

- Děti zakusí kontrast světla a tmy.
 - Děti se snaží vidět víru jako pozvání ze tmy do světla.
 - Děti poznávají, že VP je setkání (se vzkříšeným Ježíšem a nějak taky s lidmi, kteří už zemřeli).
-

Pro učitele

Poznámky k příběhu

Petr se obléká, když pozná, že je to Ježíš — odkaz na Gn 3 (byli nazí a styděli se). Petrův skok do vody — mohl by to být taky pokus se před Ježíšem skrýt, utéct (jako Jonáš).

Postavy:

- Ježíš;
- sedm učedníků (sedm — plnost), vyjmenování (je to důležité — jsou to svatkové, že Ježíš se zjevil);
- Šimon Petr — (jméno Petr — Skála dostal od Ježíše), před několika dny Ježíše zapřel; má roli v dce, rozhoduje se jít lovit ryby, ostatní ho následují;
- Tomáš (Didymos, tj. Dvojče) — nebyl s učedníky, když se jim Ježíš zjevil poprvé a jejich svatství nevěřil; Ježíš se pak ukázal i jemu;
- Natanael z Kány — když ho Filip pozval k Ježíšovi, měl pochybnosti, co by z Nazareta mohlo vzejít dobrého (J 1,46);
- Jakub a Jan Zebedeovi — chtěli se dostat na šestná místa po pravici a levici Ježíšovy v jeho slávě (Mk 10,37); Jan je onen učedník, kterého Ježíš miloval a který první Ježíše poznal;
- a ještě dva další.
- Mt 28,10 — Ježíš vzkazuje učedníkům, aby šli do Galileje, tam ho uvidí.
- Místo: jezero Tiberiáské (neboli Genezaretské), v Galileji; nejdříve na vodě, pak na břehu (první dvě zjevení se podle Janova evangelia odehrála v Jeruzalémě).
- čas: doba po Ježíšově vzkříšení, nejméně 14 dní po Velikonocích (týden po prvním zjevení v Jeruzalémě se Ježíš ukázal Tomášovi; pak šli do Galileje, cesta sem pěšky trvá z Jeruzaléma týden), blížící se ráno (celou noc neúspěšně lovili ryby, za svítání se zjevil Ježíš).
- Co se stalo: jdou lovit ryby — Petr ale jde na jezero lovit spíše z rezignace než z víry, s Ježíšem je konec, vrací se k převodní práci.
- Rybáři lidí: Mt 4,19; Mk 1,17.
- L 5,4–11 — neúspěšný rybolov, pak přichází Ježíš s radou, velký úlovek, všechno nechají a jdou za ním na břeh.
- Oslovení „děti“ (různé překlady překládají různě).

- Rada, kam hodit sí?. (J 15,5 — Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti... beže mne nemůžete ?init nic.)
- Petrova reakce, když pozná Ježíše — obléká se (Gn 3,7 — byli nazí a styděli se) a vrhá do moře (aby byl u Ježíše dříve, nebo naopak, aby se před ním skryl v moři — jako Jonáš) pošet ryb.
- 153 ryb — snad všechny druhy ryb, co byly; plnost, hojnost, život — odkaz na vidění chrámového pramene — Ez 47.
- 153 ryb jako obraz všech věřících, ke kterým jsou učedníci vysláni; obraz spolustolovníků u ohně (spíš než jídlo samo).
- Jídlo: nejdříve se na něj Ježíš ptá; pak nabízí, zve k jídlu — obraz večeře Páně.
- Jádrem: Ježíš se zjevil, nechal se poznat, nabídl jídlo. Noc byla tmavá a únavná, rybolov neúspěšný. Pak přišlo svítání, Ježíš a jeho pomoc — podařilo se rybolov a na břehu dostali najíst.

Úskalí

Možná je úskalím večeře Páně — dťi si o ní vyprávějí, snaží se ji pochopit, ale pak se jí neúastní — je to problém? Viz *Odkazy*.

Odkazy

Filipi, Pavel: *Hostina chudých*. Praha: Kalich, 1991.

Vacek, Václav: *Pozvání k Večeři Páně*. Praha: Vyšehrad, 2008.

Pro dťi

Pro předškolní dťi

Máme-li možnost být s dťmi v tmavé místnosti nebo je do takové místnosti přivést — třeba do sklepa..., připomeneme tak situaci učedníků v noci na jezeře (noc, tma, strach, námaha učedníků při nočním rybolovu). Pak blikne baterka nebo rozsvítíme svíčku — nejdříve malé světlo... (postava Ježíše, která se objevila na břehu).

Nebo: popsat tmavou noc, únavu, ticho samotu, strach (jakou třeba situaci?), v tom se ozve známý hlas (radost, že nejsme sami).

Nebo: Bojíte se někdy? Z čeho míváte strach? Co je to smutek? Jak se tváří smutný člověk?

Učedníci se po Velikonocích už s Ježíšem potkali, ale už s nimi zase není, vracejí se k tomu, co dělali předtím.

Víte, jakou práci měli někteří Ježíšovi učedníci? (Byli rybáři.)

Vzpomenete si na některá jména učedníků?

Právě Petr se rozhodl, že půjde zase rybařit. Co všechno na to potřebuje? (Můžeme ukázat dětem obrázek rybáře, lodě, Genezaretského jezera.)

Víte, kdy se loví ryby? (V noci.)

Tahle noc byla dlouhá a smutná. Bylo jim smutno, že už nejsou s Ježíšem, vracejí se tam, kde byli dříve. A navíc se namáhají celou noc a je to k ničemu.

(Zkuste předvést, jak už jsou učedníci v lodi unavení — položit hlavy na stůl, lehnout si na zem...)

Za?íná svítat a na b?ehu vidí matn? n?jakou postavu. Kdo to je?

A ten ?lov?k se zeptá: „D?ti, nemáte n?co k jídlu?“

Nemáme.

Ten zvláštní ?lov?k jim ?ekne, aby hodili síť na druhou stranu lodi. Najednou je síť plná ryb.

Jednomu z u?edníků svitne. To je Ježíš!

Co byste ud?lali, kdybyste se báli, bylo vám smutno... a nejednou se rozsvítilo nebo se ozval známý hlas, objevil se ?lov?k, kterého máte rádi...?

Petr se nem?že do?kat, sko?í do vody a brodí se k Ježíši.

Na b?ehu je Ježíš u ohn?, je tam teplo, sv?tlo (už je ráno), Ježíš nabízí na jídlo rybu a chleba.

Aktivita

- M?žeme mít pro d?ti p?ipravenou hostinu, p?ikrytou ubrusem, který odkryjeme, Rozsvítíme sví?ku, zazpíváme píse? (nap?. první sloku písne? *Kristus je má síla i spasení* — HA 122), jídlo sníme.
- „Zkusit si tmu“ — pro malé d?ti m?žeme p?ipravit stezku odvahy nebo si jednotlivý odvážlivec m?že zkusit, jaké to je, když ho zakryjeme tmavou dekou...
- *Hra (u?edníci Ježíše nejd?íve nepoznali, až když promluvil)*: d?ti sedí v kruhu, jedno má zavázané o?i, na n?koho ukáže prstem, ten se ozve, dít? uprost?ed má podle hlasu poznat, kdo se ozval.

Pom?cky: (podle toho, pro kterou aktivitu nebo hru se rozhodneme) jídlo na hostinu, ubrus; sví?ka a sirka nebo baterka, šátky na zavázání o?í; deka.

Pro mladší d?ti

P?ipomeneme si s d?tmi velikono?ní události — uk?ižování, vzk?íšení, ... (p?íp. s obrázky nebo s n??ím z minulých hodin).

Jak to bylo dál? Byli si u?edníci jisti vírou? V?íili, že Ježíš byl vzk?íšen? Co asi d?lali, když p?estali chodit s Ježíšem, když už s nimi nebyl? Zm?nil se jejich život?

Co byste jim poradili?

Radil jim p?edtím Ježíš, co mají d?lat? (Posílal je, aby byli rybá?i lidí — co to asi znamenalo?)

„Jdu zpátky do Galileje,“ ?ekl ostatním Petr. „Jsem p?ece rybá?, mám tam ještě lo?, zase se vrátím k ryba?ení.“

„P?jdeme s tebou,“ p?ídávají se ostatní. „Co tady v Jeruzalém?“

„Ne?íkal i Ježíš, že tam máme jít?“ zeptal se jeden.

Šlo jich sedm. Petr, Jakub a Jan, Natanael a ještě dva. A taky Tomáš. Setkali se tady v Jeruzalém? se vzk?íšeným Ježíšem. N?kte?í dokonce dvakrát. Poprvé s nimi nebyl Tomáš. Nemohl uv??it, že by Ježíš opravdu mezi u?edníky p?išel. Ale ano! P?išel ještě jednou, speciáln? za Tomášem. A te? se Tomáš p?ídává k ostatním, kte?í mí?í do Galileje.

Z Jeruzaléma ke Genezaretskému jezeru to není blízko. Jdou pšky, cesta trvá týden. Hlavou se jim honí, co všechno prožili v posledním roce. A kam až to vedlo! Dělali si naději, že to s Ježíšem neskončí špatně. Vždyť mu i Petr říkal, aby nechodil do Jeruzaléma. Ty poslední týdny byly nejsilnější.

Petra vždycky bodne u srdce, když si vzpomene, jak neměl odvalu... obyčejné služce se přiznat, že Ježíše zná!

A pak ten prázdný hrob! Co se stalo? Ježíš se pak najednou objevil mezi nimi. Živý! Jak tomu rozumět? Ne, tomu se nedá rozumět, přemítá Petr. Tomu se dá jedině věřit. Jenže co teď dál?

Vrátím se zase ke své síti. Budeme s ostatními na Ježíše vzpomínat, bylo to hezké. Ale už je to minulost.

Po týdnů jsou konečně doma v Galileji. Zpátky u jezera, zpátky na lodi a u sítí, zpátky, jak to bylo předtím.

Ryby se nejlépe loví v noci. A tak večer uředníci nasedají na loď a vydávají se na jezero. Plaví se po nočním jezeře, síť je hozená vedle lodi. Ale zdá se, že je pořád prázdná. Už je to několik hodin. Zmáhá je únava a beznaděj.

Začíná svítat. Přijedou teď s prázdnou a budou zase čekat do večera, jestli bude lepší noc úspěšnější. V šeru končící noci se na břehu objeví postava.

„Děti, nemáte něco k jídlu?“

„Ne, to opravdu nemáme, celou noc se tady snažíme a ani rybička!“

„Hodte síť na pravou stranu lodi, tam ryby najdete.“

Zkusí to a síť je hned plná.

„Vždyť je to Pán Ježíš!“ vykřikne Jan. Petrovi to dojde taky.

Mísí se u něj stud a radost. Honem si přes sebe hodí plášť, nechce být před Ježíšem neoblečený. Stydí se. Ale chce být u Ježíše. Co nejrychleji. A tak skočí do vody a brodí se k němu, aby tam byl dříve než loď.

Uředníci na lodi zatím táhnou síť s rybami. Je jich 153. To je jako by byla od každého druhu ryby, co jich je na světě, jedna.

To by se mi líbilo, kdyby tady byli lidé ze 153 zemí světa, říká si Petr. Kdyby se všichni mohli potkat s Ježíšem. Možná tohle Ježíš myslel, když nás posílal, abychom byli rybáři lidí? Že se všichni o Ježíši dovědí a budou ho mít rádi? Že nakonec taky uvěří, že nebyl z hrobu ukraden, ale opravdu vstal?

A už jsou všichni na břehu. Noc a tma jsou tytam, vyšlo slunce. Možná to není jen sluncem a novým dnem, že je jim tak dobře. Sedí kolem ohně, na něm se peče ryba. Ježíš jim podává chleba a rybu.

Všem to připomíná tu poslední večer, kterou jedli s Ježíšem, než ho ukřižovali.

Chtěli by se ho ještě na něco ptát. Jak se to stalo, že tady jsi? Co bude dál? Jsi opravdový? Kde jsi byl po tom, co tě sundali z kříže?

Ale nezeptají se. Možná se stydí, možná jim přijdou otázky zbytečné.

Vědí a cítí, že je s nimi Ježíš.

Výtvarné zpracování

Velký papír rozdělíme na dvě části: tmavou (tmavě modrou nebo černou) a světlou (žlutou nebo červenou). Je to noc a den, smutek a běh; strach a radost; plavba bez Ježíše a setkání na břehu s Ježíšem. Dítě si rozdělí, kdo nakreslí jaký malý obrázek, vytvoříme koláž.

Na tmavou část budeme lepit loď, ryby, ustrašené lidi, Petra, jak skočí do vody; na břeh nakreslíme oheň, kruh lidí, Ježíše, jídlo (hostinu), slunce... Můžeme obkreslit ruku a nalepit ji na rozhraní světlé a tmavé části — Ježíš nabízí z břehu pomoc těm na moři.

Můžeme mluvit o tom, co ty dva světy propojuje, jak se dostat ze tmy do světla...

Pomůcky: papíry (nebo taky látky apod.), nůžky, barvy, lepidlo.

Pro starší děti

Vzkříšený Ježíš se opět zjevil učedníkům u jezera Tiberiadského. Na břehu s nimi jedl. Toto jídlo připomínalo Ježíšovu poslední večeři s učedníky před ukřižováním, večeři Páně (VP). Právě o VP můžeme tentokrát mluvit se staršími dětmi.

Večeře Páně jako hostina se vzkříšeným; je to společenství i s těmi, kdo zemřeli (viz obcování svatých).

Děti, které přicházejí do kostela zastříti, pravděpodobně VP už vícekrát zažili, mají o ní nějakou představu, v některých sborech se vysluhuje i dětem.

Co určitě patří k VP?

(Chleba, víno, nemusí to být víno, pravidelně opakovaná slova — ustanovení, přicházíme společně dopředu, stojíme v kruhu, pozdrav pokoje, kalich, farář a presbyter... — s dětmi o tom mluvte.)

Co si připomínáme VP? Co slavíme? Je to oslava? Jak se lidi tváří?

Rozhovor o VP — jaké různé důrazy tam jsou — vzhledem k jednotlivým obdobím církevního roku, třeba rozhovor o písni *Dnes k svému stolu zve nás Pán* (EZ 682): přetváříte si ji každý potichu (přip. ji zazpíváme) a vypište si, co nám říká o VP — co je VP, co pro ni můžeme dostat, prožít, na co vzpomínat...

1. sloka: ke svému stolu — Božímu — zve nás Pán, je vítán hříšník, je to věc vzácná, Bůh, Ježíš — dárce spásy s námi — společenství

2. sloka: naše situace — bolest, trápení, VP — pramen radosti

3. sloka: vina, hřích — tíží nás to (na ramenou — jako nějaký těžký kabát), ale on to zatížení snímá

4. sloka: co to je ta hostina (VP jako hostina), začátek nového věku

5. sloka: VP je od Krista, je to pokrm — něco, co nás sytí, potřebujeme to k životu, posílá Duchem — ten viditelný pokrm (chleba a víno) přisobí s Duchem (nejde o magické přisobení chleba a vína); posílá — VP je pro nás posílá, něco, co nás bude držet v dalších dnech

Můžeme skončit u rozhovoru o této písni — přijde mi tak bohatá a výstižná, že by to k výkladu o VP stačilo.

Možná ještě uceleněji: dá se říci, že je přetváří, které nám VP připomíná. Nebo zpřítomňuje.

1. Společenství

U?edníci na b?ehu jezera usedli kolem ohn? s Ježíšem. Už nebyli sami na temném mo?i.

P?i VP jsme ve spole?enství s Pánem Bohem.

A jsme také spole?enství lidí, stojíme dohromady v kruhu, pat?íme k sob? jako sbor, církev, ostatní církve. A jde i o spole?enství s t?mi, kdo již zem?eli. To je, myslím, dost d?ležit?é, zvl. pro lidi, kte?í jsou smutní z toho, že jim zem?el n?kdo blízký. N?jakým zp?sobem se s ním p?i VP setkávají, pat?í k sob?.

Ve?e?i Pán? nikdo nem?že slavit sám.

Když VP slavili v první církvi, byla to opravdu hostina, lidé se p?išli spole?n? najíst. D?ležit?é bylo sdílení se bohatých s chudými. N?kde to moc nefungovalo (ani ta první církev nebyla ideální), apoštol Pavel to kritizuje (1 K 11,20–22).

2. *Vzdávání dík?*

Jinak se VP ?íká eucharistie — vd??nost, dík, dík??in?ní, dobro?e?ení. Pán Ježíš p?i poslední ve?e?i s u?edníky pronesl Bohu díky.

D?kujeme Bohu za jeho dary — život, dostatek, radost, spásu — co to je? (záchrana, pomoc, odpušt?ní h?ích?, vysvobození, nabídka Ježíšova životního stylu). Za to, že p?išel na sv?t Pán Ježíš — co to pro nás znamená? Pán B?h chce být ?lov?ku blízko. Ne n?kde na nebi, nedosažitelný. Dá se ?íci, že ve VP je nám blízko a my jemu tak — tím, že ji slavíme — d?kujeme? P?i VP si Boží blízkost uv?domujeme a zároveň za to vyjad?ujeme vd??nost.

Zbožný žid je prý zvyklý chválit Boha 120krát za den. My jsme dost pozadu, VP je jednou z chval.

3. *P?ipomínka Božích skutk?*

Ježíšova poslední ve?e?e s u?edníky byla na židovský svátek pesach, velikonoce.

Víte, jak oslava vypadala? (Ex 12 — nekvašené chleby, beránek, ho?ké byliny, oble?ení na cestu... p?ipomínka exodu: podobná oslava, p?itom se vždy vypráví p?íb?h — viz úloha Vyvedení z Egypta a jeho slavení.)

Židé si p?ipomínají vyvedení z Egypta, není to však jen p?ipomínka n??eho dávného, ale p?ipomínka (vd??ná) toho, jaký je Pán B?h — vysvobozující. K?es?ané si p?ipomínají Pána Ježíše a jeho ob??. A zase to není p?ipomínka jen oné jedné události, ale oslava toho, jaký B?h je. Hezký p?íklad: Oslava n??ích narozenin — vzpomínka nejen na ten den narození, ale na toho ?lov?ka v?bec, na to, kým je nám te?. (Václav Vacek: Pozvání k Ve?e?i Pán?, str. 26)

V ustanovení VP 1 K 11,26: kdykoli jíte... stále znovu si p?ipomínejte. (Ustanovení viz dále.)

4. *Zp?ítomn?ní Ježíšovy ob?ti*

N?kdy je pochopení VP zúženo práv? na toto — p?ipomínka uk?ižování. To je ur?it? d?ležitý obsah VP, ale ne jediný. Znáte slova ustanovení VP?

Připravte text ustanovení VP 1 K 11,23–26 napsaný na papíru, rozstříhaný na verše, nechte děti text složit.

Ježíšova oběť — vydobyl nám tak místo u stolu Boží lásky (Filipi — Hostina chudých, str. 95). To je taky pohled dopředu, k tomu dalšímu bodu — Božímu království. Možnost sedět s Pánem Bohem u stolu (tak to bylo v té písni — stoluje s námi dárce spásy) — docela zajímavá a silná představa. Je pro vás důležité, s kým sedíte u stolu? (Předpokládám, že se na sebe děti začnou ušklíbat...sourozenci...)

O ústí na VP se mluví jako o přijímání. Přicházíme s prázdnými rukama, do kterých můžeme něco dostat.

5. Výhled k Božímu království

Navážu na obraz hostiny s Pánem Bohem. Společné stolování. Pán Ježíš často mluví o Božím království jako o hostině. VP je tak trochu už to království Boží. Království Boží je něco, co bude až jednou, ale zároveň už tak trochu se poodkrývá, objevuje se. Taky při VP dostaneme „přívont“ (píseň — 4. sloka — nový věk už začíná).

Asi znáte podobenství o marnotratném synu. Vrací se zpátky, bojí se, že ho otec nepřijme — a bylo by to celkem oprávněné. A pak je přijat a na jeho počest se koná hostina. Je to tak i u VP? Je to hostina pro nás, jsme pozvaní, i když jsme si to nezasloužili. Sdílujeme se nám, že nás Pán Bůh má rád, že chce s námi stolat se na zemi i potom, až na zemi nebudeme nebo až země vůbec nebude.

Když od VP odcházíme, už nemáme ruce prázdné. Zase znovu jsme směli víc prožít, že Pánu Bohu nejsme lhostejní.

Pomůcky: Bible, zpěvník Svítá a Dodatek k Evangelickému zpěvníku, píp. na stole kalich a chleba — třeba nekvašený, obrázky (poslední večere Ježíše s učedníky, zvyky pesachové večere — např. z knížky *Lidé bible*).

Přesah

- Následující text (Jan 21,15–23) — rozhovor s Šimonem Petrem — ty víš, že tě mám rád — Petr zapřel, ale neznamenalo to konec vztahu s Pánem Ježíšem — srovnat postavu Jidáše a Petra.
- Kdo by potěboval potěšit jako ti učedníci na moři — souvislost příběhu s přímlovami resp. přemýšlením, jak někoho potěšit (požvat ho ke svatlu).
- Radost jako květina — velikonoční neděle — rostlinka vyrašila, ale ještě se úplně nerozvinula — tohle období do svatodušních svátků je období rozvíjení (otevírání se) květu liturgicky; bílá barva — světlo, radost — svítí na nás, ale naplno ho začneme vnímat až díky Duchu svatému; poté zelená barva — rosteme...

Liturgie

Písně

Svítá: 330 — *Velikonoční prozpěvování*; 327 — *Temnou divnou mlhou bloudím*; 316 — *Svítá*

Evangelický zpěvník: 682 — *Dnes k svému stolu zve nás Pán*; 176 — *Někdo mě vede za ruku*

Biblický text k zapamatování

Ježíš říká: Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života. (J 8,12)

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, ty jsi byl o Velikonocích vzkříšen. Nezůstal jsi ve tmě hrobu. Pak ses ukázal učedníkům, kteří se celou noc namáhali a nic neulovili. Pomohl jsi jim a na břehu je pozval k jídlu. Bylo jim s tebou dobře. Děkujeme, že nás taky zveš k sobě, pomáháš nám, když máme strach nebo je nám smutno. Amen.

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Církevní rok](#)

Biblický odkaz (kat)

[Jan 21,1–14](#)